

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2020/12 van 28 mei 2020

betreffende

tekst	het voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling
roepnaam	(wijziging decreet dienstverlening gedetineerden)
datum	zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24 april 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (verder "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (verder: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (verder AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (verder "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Zuhail Demir, Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme ontvangen door de VTC op 27 april 2020;

Brengt op 28 mei 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme (verder “de aanvrager”) verzocht op 27 april 2020 om het advies van de VTC over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling*, (verder “het Ontwerp”).
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, §1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De memorie van toelichting geeft een overzicht van de totstandkoming en aanpassingen van het decreet, het samenwerkingsakkoord en het uitvoeringsbesluit met de invloed van de wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.
4. Voorliggend ontwerp bedoelt een meer inhoudelijke afstemming met de AVG te verwezenlijken en dit wat de volgende nog niet geregelde aspecten betreft:
 - A - wettelijke basis voor de verwerking van art 9 en 10 gegevens;
 - B - wettelijke basis voor informatiedeling;
 - C - afstemmen met aangepaste (beperkttere) scope digitaal systeem;
 - D - bepalen van de bewaartermijn.
5. De VTC zal deze punten hierna bespreken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. Wettelijke basis voor de verwerking van art 9 en 10 gegevens: artikel 3 van het Ontwerp

6. Het Ontwerp preciseert dat bepaalde **bijzondere categorieën** van persoonsgegevens (bijvoorbeeld betreffende de gezondheid van de gedetineerde) en/of gegevens inzake veroordelingen of strafbare feiten worden verwerkt.
7. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven een specifieke rechtvaardigingsgrond en strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10,§2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
8. In de Toelichting wordt benadrukt dat het in geen geval de bedoeling is om alle persoonsgegevens opgesomd in artikel 9, lid 1, AVG te verwerken. De verwijzing naar dit artikel schept louter het legistiek kader om bepaalde gegevens die daarin opgesomd worden én die ook toereikend zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (“minimale gegevensverwerking”) zoals bedoeld in artikel 5, lid 1, C van de AVG, te verwerken.
9. In de toelichting wordt dit verduidelijkt als volgt: voor de praktische organisatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn om de naam van de activiteit te registreren. Deze naam kan echter impliciet informatie over de **gezondheid** van de gedetineerde bevatten, bijvoorbeeld door het groepsaanbod van de AA of het aanbod rond verslavingsproblematiek.

10. Aangezien het om hulp- en dienstverlening aan gedetineerden gaat, is het evident dat de verwerking van **strafrechtelijke gegevens** noodzakelijk is. De (sub)categorieën gegevens die verwerkt worden moeten wel beperkt worden tot het minimum dat nodig is voor die specifieke dienstverlening.
11. Als **rechtvaardigingsgrond** wordt er verwezen naar het zwaarwegend algemeen belang. Het is namelijk in het belang van de samenleving dat gedetineerden een beroep kunnen doen op hulp- en dienstverlening. Daarom richt de Vlaamse Gemeenschap de hulp- en dienstverlening die buiten de muren beschikbaar is, ook binnen de gevangensmuren in.
12. De VTC heeft geen opmerkingen bij dit artikel van het Ontwerp.

B. Wettelijke basis voor informatiedeling en minimale verwerking: artikel 4 van het Ontwerp

13. De bestemmingen en de doelstellingen van de doorgifte van de persoonsgegevens worden bepaald in artikel 4:

“Art. 15/1. Het coördinatieteam, vermeld in artikel 11, bezorgt deelnemerslijsten voor het groepsaanbod en het individuele aanbod aan de penitentiaire administratie om de deelname van gedetineerden aan dat aanbod praktisch te kunnen organiseren. Het coördinatieteam bezorgt aanwezigheidslijsten voor het opleidingsaanbod aan de penitentiaire administratie, zodat die gedetineerden kan vergoeden voor hun deelname aan dat opleidingsaanbod.

[...]”

14. In de toelichting wordt verder uitgelegd dat deze **informatiedeling met de federale overheidsdienst Justitie** noodzakelijk is omdat de gevangenisdirectie moet kunnen controleren of gedetineerden mogen deelnemen aan het aanbod, omdat beampten op basis van de deelnemerslijsten gedetineerden vanuit hun cel moeten kunnen begeleiden naar de juiste locatie binnen de gevangenis waarin de hulp- en dienstverlening georganiseerd wordt, en omdat voor wat de aanwezigheidslijsten betreft, gedetineerden een vergoeding krijgen voor het volgen van bepaalde (beroeps)opleidingen binnen de gevangenis van de penitentiaire administratie.
15. De informatiedeling is gebaseerd op het samenwerkingsakkoord van 8 juli 2014 tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.
16. De VTC beoordeelt het positief dat de doelstellingen en bestemmingen in het decreet worden vastgelegd conform de vereisten van artikel 6.3, AVG (samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet).
17. De aanduiding van welke categorieën precies zullen kunnen worden verwerkt worden, moet volgens dezelfde regel ook decretaal bepaald worden. De delegatie die aan de Vlaamse Regering wordt gegeven is dus te ruim. Impliciet bepaalt het decreet wel dat het om gegevens gaat die in deelnemers- en aanwezigheidslijsten worden geacht te staan, maar een minimale precisering is wenselijk.
18. De VTC wijst er op dat er rekening zal moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

C. Afstemmen met aangepaste (beperkttere) scope digitaal systeem

19. De scope van het project wordt na een behoeftenanalyse beperkt. Dit lijkt de VTC te voldoen aan het principe van minimale gegevensverwerking (artikel 5.1, c), AVG).

D. Bepalen van de bewaartermijn

20. Wat de **bewaartermijn** van de gegevens betreft:

Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

21. De bewaartermijn voor gegevens in het digitaal systeem wordt daarom beperkt tot 1 jaar na de laatste deelname aan het aanbod, of eerder wanneer de gedetineerde daarom vraagt.
22. De bewaartermijn van één jaar is voorzien opdat desgewenst verder gewerkt kan worden op eerder aangeboden hulp- en dienstverlening aan dezelfde persoon.
23. De VTC is van oordeel dat hiermee voldaan wordt aan het principe van opslagbeperking.

E. Aanvullende opmerkingen

24. De VTC wijst er op dat de verwerkingsverantwoordelijken ook moeten zorgen voor het waarborgen van de rechten van de betrokkenen en hen ook de vereiste transparantie moeten bieden.
25. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
26. Conform artikel 32 AVG moeten de verwerkingsverantwoordelijken, in het bijzonder de beheerder van het digitaal systeem ook de gepaste technische en organisatorische maatregelen treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
27. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
 - de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

III. BESLUIT

28. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2020-06-08 09:18:26 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

